

VEDLEGG

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
23/5054 - MAB

Dato
11.12.2023

**Uttalelse til Dokument 8:30 S (2023–2024) Representantforslag om
bekjempelse av transnasjonal undertrykkelse av eritreere i Norge**

Jeg viser til brev fra Stortinget av 9. november 2023, der Kommunal- og forvaltningskomiteen ber om en vurdering av ovennevnte representantforslag fra representantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Ola Elvestuen, Ingvild Wetrhus Thorsvik og Grunde Almeland. Brevet ble sendt til Arbeids- og inkluderingsdepartementet v/Tonje Brenna – men har senere, etter dialog mellom departementene, blitt oversendt Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg beklager at svarbrevet sendes etter fristen 24. november.

Representantforslaget lyder: «Stortinget ber regjeringen sette i gang tiltak og utarbeide en handlingsplan for å bekjempe transnasjonal undertrykkelse av eritreere i Norge.»

Forslaget lener seg i stor grad på to rapporter fra Proba analyse: *Rapport 2020-3: Press og kontroll – En studie av økonomisk, ideologisk eller religiøs press med utspring i opprinnelsesland, rettet mot personer med innvandrerbakgrunn i Norge* og *Rapport 2023-10: Transnasjonal undertrykking – begrepsavklaring og sektoransvar*. Jeg vil innledningsvis vise til at rapportene er utarbeidet på oppdrag fra hhv Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, og at mitt departement ikke har tatt stilling til alle anbefalingene i sistnevnte rapport.

Jeg er enig med forslagsstillerne i at det er svært problematisk at mennesker som utvandrer fra et land med et autoritært regime, fortsetter å være utsatt for undertrykking også etter at de har emigrert. Press og kontroll mot diasporagrupper i Norge er noe regjeringen tar på alvor.

Press og kontroll mot diasporagrupper er et internasjonalt fenomen og foregår i mange land. Politiets sikkerhetstjeneste (PST) vurderer i sin nasjonale trusselvurdering for 2023 at flere autoritære stater vil bruke sine etterretningstjenester til å kartlegge, overvåke og påvirke egne borgere bosatt i Norge. Hensikten er å legge bånd på, undergrave eller eliminere politisk opposisjon.

Det er ingen tvil om at dette er krevende saker. Imidlertid har norske myndigheter allerede flere tiltak for å forebygge og motvirke transnasjonal undertrykking. Det er også etablert en ansvarsdeling mellom sektorer som jeg mener er tilstrekkelig tydelig. Vi kan likevel alltid revurdere både mulighetsrommet for nye tiltak på feltet og behovet for en ytterligere tydeliggjøring av ansvarsdelingen, men jeg mener dette kan gjøres utenfor rammene av en handlingsplan.

Jeg mener dessuten at en egen handlingsplan for å bekjempe transnasjonal undertrykking av eritreere i Norge vil kunne gi et feilaktig signal. Det er viktig at myndighetenes arbeid på dette feltet rettes mot alle grupper i Norge som rammes, ikke bare enkeltgrupper.

Justis- og beredskapsdepartementets primære ansvar knyttet til transnasjonal undertrykking inkluderer tilrettelegging for virksomhetenes rolle i å forebygge, etterforske og eventuelt påtale kriminelle handlinger. PST har ansvar for å forebygge og etterforske flyktningspionasje, mens det øvrige politi skal forebygge og etterforske andre typer lovbrudd som har sammenheng med press og kontroll som diasporamiljøer kan være utsatt for. Det kan for eksempel være rettstridig tvang, eller trusler om vold. Det er PST og politiet som vurderer hvilke tiltak som er relevante i konkrete situasjoner, blant annet ut fra gjeldende trusselbilde. Vi erkjenner likevel at det er svært krevende for politiet og PST å forebygge og etterforske denne type saker, da den som utøver press og kontroll hovedsakelig oppholder seg utenfor Norge. Det må derfor jobbes bredt for å forebygge slike begrensninger for innbyggere i Norge.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet opplyser at transnasjonal undertrykking hindrer integrering og deltakelse i demokratiske prosesser for enkelte diasporagrupper. Departementets viktigste bidrag inn i arbeidet med transnasjonal undertrykking er å sørge for en god integreringspolitikk som gir nye innvandrere til landet kunnskaper i norsk, kjennskap til det norske samfunnets lover og regler, og mulighet til å delta i arbeids- og samfunnsliv.

Utenriksdepartementet har vist til at det er en forventning om at andre lands ambassader og deres diplomater i Norge respekterer norske lover og bestemmelser, og at innhenting av informasjon om norske forhold skjer på lovlig vis. I saker der det fra politiets eller PSTs side avdekkes forhold hvor det kan være tale om brudd på norsk straffelov eller brudd på Wienkonvensjonen, vil Utenriksdepartementet følge opp gjennom diplomatiske kanaler.

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur